לכבוד
הוועדה לאיתור מועמדים לכהונת היועץ המשפטי לממשלה
בראשות כבוד נשיא בית המשפט העליון (בדימוס) אשר גרוניס

רבותי הנכבדים,

הנידון: מועמדותו של עו"ד
אביחי מנדלבליט לכהונת היועץ המשפטי לממשלה

התלבטתי רבות טרם פנייתי זו אליכם, זאת משום שעמדתי כי עו"ד מנדלבליט, חרף כשרונותיו הניכרים לכל עין, איננו יכול ואיננו ראוי לכהן כיועץ המשפטי לממשלת ישראל נתעצבה על רקע התנהגותו ודפוס פעולתו
בהקשר לשרשרת הארועים שנודעה כ"פרשת הרפז".
החלטתי , חרף האמור לעיל, לפנות אליכם בכתב לאור שתי התפתחויות בשבועות האחרונים - האחת, התיחסותם של פרקליט המדינה וכן פצר"ים, כולם לשעבר, לסוגית מינויו האפשרי של עו"ד מנדלבליט ליועמ"ש לממשלה.
והשנייה- התעלמותם הנמשכת של ראש הממשלה (ואולי, חלילה, של מזכיר הממשלה) מפנייתו לפני חדשים ארוכים של היועץ המשפטי הנוכחי לממשלה, עו"ד יהודה ויינשטיין, שעל פי מה שפורסם דרש מראש הממשלה
להביא מכתב מפורט מטעמו לידיעת חברי הממשלה ולקיים בעקבות כך הצבעה בממשלה בשאלה האם ראוי שעו"ד מנדלבליט ימשיך ויכהן כמזכיר הממשלה.

אתחיל מן הקל אל הכבד ואומר שכמי שראה מתוקף תפקידיו מקרוב,בעבודתם, את כל היועצים המשפטיים לממשלה מאז חריש ז"ל ודורית ביניש תיבדל לחיים ארוכים ועד ויינשטיין, ואת כל מזכירי הממשלה מדן מרידור ועד צביקה האוזר אני משוכנע
כי אין להתיר או להכשיר נורמטיבית או פרקטית מעבר ישיר, ללא צינון של מספר שנים לפחות, בין תפקיד מזכיר הממשלה לתפקיד היועמ"ש. והדברים תקפים בעיני גם אלמלא באה לעולם אי פעם "פרשת הרפז". וגם אילו היה
המועמד הנוגע בדבר אדם אחר, מוכשר ורב זכויות ככל שיהיה. היוצא מן הכלל היחיד עד כה היה השופט אליקים רובינשטיין שבילה מספר שנים בין שני התפקידים כשופט במחוזי. ויהיו מי שיאמרו שאף פסק זמן זה היה קצר מדי.

מנסיוני כראש הממשלה וכשר בכיר במספר ממשלות אני מעיד כי מזכיר הממשלה אינו רק מינוי פוליטי לתפקיד טכני או פרוצדורלי. זהו תפקיד בליבת המעשה הפוליטי של ראש הממשלה על כל היבטיו, כולל ה"תן וקח" הפוליטיים
המלווים בהכרח עשייה זאת. במדינה שבה, כענין שבשיגרה, מתפרש ביצוע החלטות הממשלה ולעתים אף הדיון על תקפן וחלותן היורידיות על פני שנים, לא עולה על דעתי שאדם שהיה מעורב ב"בישולן" והעברתן בתוך ים של התנגדויות
אישיות,פוליטיות, רגולטוריות וציבוריות יתיצב למחרת, נקי דעת ככל שיהיה, להגן באותן סוגיות עצמן על שלטון החוק, הנורמה המשפטית הראויה לעניין והאינטרס ארוך הטווח של

.הציבור

מטעם זה לבדו, ראוי היה כי מועמדותו של עו"ד מנדלבליט לתפקיד תידחה על הסף אל ההזדמנות הבאה בעוד שש שנים. ואני סבור כי גם עניין זה בשל חשיבותו העקרונית ימצא דרכו אל בית המשפט העליון ככל שהוועדה הנכבדה תחשוב
.כי הנידון הינו מועמד ראוי

מעבר לכך אבקש לטעון כי המועמד המסויים, עו"ד מנדלבליט, לא ראוי בשום מצב להיכלל ברשימת שלושת (או יותר) המועמדים הסופיים המועברים להחלטת הממשלה. אטען זאת על רקע תכנה,אפיה ומהותה של מעורבותו ב"פרשת הרפז".
כמי שעקב אחר הפרשה בכל שלביה מקרוב אני קובע כי הפגמים שנפלו בהתנהגותו פעולותיו ותגובותיו של הפצ"ר מנדלבליט בטיפולו בפדשה משנחשפה בפניו- הינם פגמים חמורים ביותר הנוגעים לשיקול דעתו,יושרתו והנורמות האישיות
שלו בנקודת המפגש בין נאמנותו לשלטון החוק ואחריותו כלפי כלל הציבור לבין נאמנותו ורצונו חלילה, לרצות את השררה. ובכך יורדים הפגמים הללו אל שרשי מהות תפקידו באותה עת,כמופקד על שלטון החוק והנורמות המשפטיות
.המחייבות את צהל
הפגמים נפלו בארבע נקודות שונות ובזמנים שונים, שאפשרו ואף חייבו שיקול דעת חוזר ונשנה של הפצ"ר דאז עצמו,אודות חוקיותה והיתכנותה הנורמטיבית של התנהגותו זאת. אף אחד מהם אינו יכול להיות מתואר כ"פחות מזניח"
.ע"י מי ששלטון החוק הוא (או היה במשך שנים) לחם חוקו
ראשית, התנהגותו עם קבלת הדיווח מהרמטכל כי המסמך, שלגביו נפתחה חקירת משטרה, נמצא בידו. הטעון המפותל שעלה בשלב מסויים מכיוון עו"ד מנדלבליט כאילו ראה את עצמו כיועצו המשפטי או "עורך דינו" של הרמטכל וזאת בנוסף
ומעבר לתפקידו כפצ"ר(במובן היותו מקבילו בצה"ל של היועץ המשפטי לממשלה)- הוא טעון שגוי, חמור במהותו וראוי שיידחה על הסף. לא תיתכן שום פרשנות סבירה כזאת של המצב המשפטי. כבר היו דברים מעולם ובכל מקום בו
נדרש לרמטכל בעבר ייעוץ משפטי אישי(דדו, רפול ועוד) מינה הפצ"ר באותה עת פרקליט בכיר שגוייס למילואים או קצין בכיר בסנגוריה הצבאית לתפקיד זה. הפצ"ר הסביר, נקי דעת וכפיים היה מורה לרמטכל באותו מעמד להעביר קודם כל
את המסמך למשטרת ישראל ומוסיף שאחרי ש"נישן על זה לילה" נראה אם יש צורך למנות לרמטכל או למי מאנשי לשכתו,עו"ד כאמור לעיל. פצ"ר חד פחות, אך נקי דעת ,היה שואל את הרמטכל על אתר, "ממי ומתי קיבלת את המסמך?
והאם ייתכן שהוא הגיע לערוץ 2 מלשכתך? תשובת הרמטכל היתה מבהירה לו מייד כי לא מן הנמנע שהרמטכל או לשכתו מעורבים באופן כלשהו בסיפור שהחל להיחקר וכי דרך הפעולה שתוארה לעיל היא הסבירה היחידה הפתוחה בפניו.
משלא פעל כך, קשה שלא לראות כי למעשה אומר הפצ"ר לעצמו בעת ההתרחשות, כי לא כדאי לשאול שאלות ולקבל תשובות, משום שייתכן שהרמטכל או לשכתו מעורבים כאן בעניין שאינו ראוי ויש "לישון על זה לילה" על מנת לבחון איך לצאת מהמצב
.שנוצר במינימום נזק לרמטכל וסביבתו
כאן נולד גם הפגם השני,קרי, "עירפול" שלא לאמר הסתרת התמונה כפשוטה בשיחת הפצ"ר עם עו"ד רז ניזרי. אכן, אותו עו"ד ניזרי שמתוקף תפקידו לית מאן דפליג זכאי, יש יאמרו חייב

לקבל ממנדלבליט, באחריות מנדלבליט, את מלוא תמונת
האמת כפי שהיא ידועה לו, בזמן אמת. למי שמכיר את החיים במערכות המשפט והשלטון
שלנו ואת הדמויות המעורבות, נשמעים הסברים אחרים מזה שפרשתי כאן, כניסויים
.בגימנסטיקה מנטלית, שנעדרים מהם אותות האמת
הפגם השלישי, שהוא אולי החמור מכולם נוגע לכך שכל קורא חסר פניות שנחשף למכלול
ההקלטות מלשכת הרמטכל,לצד ה"התפתחויות"(כפי שנהוג לכנות זאת בלשון רכה)
בעדויותיהם של הרמטכל דאז ועוזרו אל"מ ווינר בחקירת המשטרה הראשונה
אינו יכול להשתחרר מרושם חזק (שלושת השבועות שמייד לאחר הפרסום של המסמך)
ומעיק כי תוכן ועיתוי שיחותיו של הפצ"ר מנדלבליט עם ווינר והרמטכל במהלך אותם ימים, בין
שהוקלטו ובין שקיומן משתמע מהדברים, מהווים "תדרוך והכוונת עדים"
עקיפים וזהירים ככל שהיו מכוח הנסיבות והאוריינות המשפטית של הפצ"ר. האפשרות
המטלטלת כי בעודו יושב עם היועמ"ש,עוזרו, מפכ"ל מ"י וראש אגף החקירות על חקירת
–ההתרחשויות בלשכת הרמטכל ועבירות אפשריות שם ובמקומות אחרים
מתקיימות, בה בעת, השיחות וחילופי הדברים שנתרחשו בין הפצ"ר ללשכת הרמטכל
מעמידה בסימן שאלה כבד את נאמנותו לשלטון החוק כאשר ממול ניבטת השררה. ושוב,טיעונו
המתפתל של הפצ"ר, כפי שנרמז בחלק מהפירסומים, כי הוא זועם על
החוצפה המגולמת בשיקלוט שיחותיו עם לשכת הרמטכל ,או בחקירתו, שכן מדובר ביחסי
עו"ד לקוח, ראוי שיידחו בבוטות על הסף, כלא נכונים ולא ראויים מאותן סיבות שכבר מניתי
.לעיל
הפגם הרביעי, שניתן לראותו "צומח" טבעית משלושת קודמיו מגולם בסתירות שנתגלו
כשנחקר הפצ"ר ע"י משטרת ישראל ואף קודם לכן כשתושאל ע"י אנשי מבקר המדינה. הרושם
העולה מקריאתם הוא של אוסף טעונים מתוחכם ולעיתים מתחכם ומיתמם לחילופין
.שמתקשה להסיר את הרושם של בנין קלפים שנבנה על יסודות רעועים,לאחר מעשה
אני סבור שמשום ייחודיותו , עצמתו והשפעתו של נושא תפקיד היועמ"ש על חיינו כולם ועל
תהליך עיצוב נורמות החיים והפעולה לעתיד במדינה, זאת לצד העדר היכולת (למעט במצבי
קיצון) לערער על הכרעותיו- חיוני כי עצמאותו, יושרתו, אי תלותו
ובעיקר אמון הציבור ביכלתו לעמוד על משמר האינטרס הציבורי ושלטון החוק מול כל שררה,
הבטחה או ניסיון כיפוף- יהיו מעל כל אפשרות של ספק.ממש ללא רבב . למיטב הכרתי עו"ד
מנדלבליט איננו עומד ואיננו יכול לעמוד, חרף מעלותיו הרבות האחרות, במבחן הזה. אני מקווה
.שזו תהיה השורה האחרונה, המעשית, של המלצות הוועדה הנכבדה

אוסיף ואציין מעבר לכך, כי פנייתו של עו"ד מנדלבליט אל דמויות כפרקליט המדינה לשעבר וכן
מספר פצ"רים לשעבר, שאת כולם אני מכבד מאוד, בבקשה להביע עמדתם ההודפת את
הביקורת עליו(שכפי שנרמז, קיימת במכתבו הנזכר לעיל של היועמ"ש עו"ד
ויינשטיין) איננה ראויה. היא טועה ומטעה. משום שאני מטיל ספק אם לצד בקשתו יכול היה עו"ד
מנדלבליט , גם לו באמת רצה בכך, לפרוש בפניהם את כל מסכת העובדות הרלבנטיות. כך מצאו
עצמם הפצ"רים לשעבר, וכן קבוצת פרשנים מכובדים, דנים בשאלות כגון, האם ראוי למנוע
מרמטכל את היכולת להיוועץ בפצ"ר לגבי חוקיות תקיפתה של מטרה בעזה, כמובן שהוא יכול
לייעץ לו בכך. אבל זה לא המקרה. והיה ברור כל הזמן שזה לא המקרה. נניח לרגע מצב אחר,
, שאני מקווה שלא התקיים
שבו על סמך חומר החקירה עולה כי יש לשקול חקירת הרמטכל באזהרה,אסור לו לפצ"ר
להדריכו, גם לא בעקיפין, איך לחמוק מחקירה באזהרה תוך הסתרת השיח מעמיתיו לצמרת

אכיפת החוק. אין לי ספק כי אילו התעמק מר לדור בנושא ואילו התעקש לדייק בפרטים היה מגיע הפעם(לשם שינוי) לאותן מסקנות אליהן הגיע היועמ"ש ויינשטיין, שעדיין נוהג לדעתי בפצ"ר מנהג בית הילל. ואולי טוב שכך.

אוסיף עוד ואומר כי אני רואה פגם קשה לכשעצמו, בחרות שנטל לעצמו ראש הממשלה, למנוע הדיון שנדרש ע"י היועמ"ש בענין התאמתו של עו"ד מנדלבליט לתפקיד מזכיר הממשלה. וזאת לאור הפגמים שנפלו בהתנהגותו ב"פרשת הרפז". אין דרך ישרה להסביר התנהלות זאת אלא בנסיון למנוע את הדיון בממשלה ובעקבותיו, בהכרח, את פרסום מכתב היועץ ,או למיזער את תכנו. וכך לאלץ את הוועדה הנכבדה לגבש את המלצתה על שלושת המועמדים הסופיים-טרם הדיון בממשלה ומבלי שהציבור יודע אל נכון מה מהות הפגמים שמצא היועמ"ש בהתנהגותו של עו"ד מנדלבליט ושמעמידים בסימן שאלה את כשירותו לתפקד כמזכיר הממשלה. ובמשתמע, קל וחומר כיועץ משפטי לממשלה בעתיד. הנובע מכך, אם אכן אני צודק בהשערתי - הוא שהצבת עו"ד מנדלבליט בין שלושת(או יותר) המועמדים הסופיים, כמוה כבחירתו ליועץ המשפטי הבא של הממשלה. אני ממליץ לכם בכל לב שלא תגיעו לכך.

לפיכך אני פונה אל הוועדה הנכבדה, שחבריה במכלול תפקידיהם בעבר קיבלו החלטות רבות ולעתים קשות, גם נוכח התנגדות אפשרית:
ראשית, לא להמליץ בכל מקרה על עו"ד מנדלבליט כאחד משלושת(או יותר) המועמדים לכהונת היועמ"ש הבא.
שנית, לפנות ליועמ"ש הנוכחי, עו"ד ויינשטיין על מנת שיפרסם את תוכן מכתבו בענין מנדלבליט לידיעת כלל הציבור. אין פה שום סוד מדינה. זכות הציבור לדעת גוברת להבנתי במקרה זה.
ושלישית, להתנות את הגשת המלצותיכם בכך שיתקיים קודם לכך הדיון האמור בענין מנדלבליט כפי שדרש היועץ המשפטי. זה דרוש למיטב הכרתי הן לגופו של עניין והן כביטוי לכיבוד שלטון החוק ונקיון ההליך הנדרש עי כוולם.

בכבוד רב ובברכה
אהוד ברק